

**OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARINA SUNULAN MONTESORRİ VE
MANDALA EĞİTİMİNİN GÖRSEL ALGILAMA DAVRANIŞLARINA ETKİSİNİN
İNCELENMESİ**

**A REVIEW ON THE EFFECT OF MONTESSORI AND MANDALA EDUCATION
PROVIDED TO PRE-SCHOOLERS TO VISUAL PERCEPTION BEHAVIORS**

Sunay YILDIRIM* Berrin AKMAN** Erhan ALABAY***

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi dönem çocuklarına sunulan montesorri ve mandala eğitiminin görsel algılama davranışlarına etkisinin incelenmesidir. Çalışmanın örneklemini 5-6 yaş grubu bağımsız anaokuluna devam eden toplam 36 çocuk oluşturmaktadır. Çalışma kontrol grupsuz öntest-sontest deneysel desenedir. Çalışmanın veri toplama aşamasında öntest ve sontest veri toplama aracı olarak Frostig (1961) tarafından geliştirilmiş Frostig Görsel Algı Testi kullanılmıştır. Veri analizi sonucunda montesorri eğitimi, çocukların görsel algılama davranışı alt boyutları olan şekil zemin ayrımı ve mekan ile zemin algılaması puanları lehine, mandala eğitiminin ise çocukların görsel algılama davranışı alt boyutları olan şekil zemin ayrımı ve mekan ilişkilerinin algılanması puanları lehine anlamlı farklılaşma gösterdiği saptanmıştır. Montesorri eğitimi ile mandala eğitiminin çocukların görsel algılama davranışlarına etkisinin karşılaştırılmasında ise görsel algılama davranışı alt boyutu olan mekan ile zemin algılanmasında montesorri eğitimi lehine anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, montesorri eğitimi, mandala eğitimi, görsel algı.

ABSTRACT

The purpose of this researcher is reviewing the effect of montesorri and mandala education provided to preschoolers to visual perception behaviors. The sample of this study comprises of 36 children between the ages of 5 and 6 who go to independent preschools. This study is realized by control without group pre-test – post-test experimental pattern. In data collecting phase of the study, Frostig Visual Perception Test was applied which was developed by Frostig (1961) as a pre-test and post-test data collection instrument. As a result of data analysis, it is determined that the montesorri education is significantly in favor of perception points of figure - ground distinction and space - ground distinction which are the sub-dimensions of children's visual perception behavior; and that the mandala education is significantly in favor of perceiving points of figure – ground distinction and space relations which are the sub-dimensions of children's visual perception behavior. In comparing the effect of montesorri education and mandala education on children's visual perception behaviors, it is observed that there is a significant distinction in favor of montesorri education in perceiving space and ground which are the sub-dimensions of visual perception behavior.

Key Words: Preschool, montesorri education, mandala education, visual perception.

* Doç.Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü, s.y.dogru@gmail.com

** Prof.Dr., Hacettepe Üniversitesi İlköğretim Bölümü, bakman@hacettepe.edu.tr

*** Arş.Gör., Selçuk Üniversitesi İlköğretim Bölümü, alabay@selcuk.edu.tr

1.GİRİŞ

Görsel algı kavramı, görsel uyarınları tanıma, ayırt etme, gruplama ve daha önceki yaşantılarıyla ilişkilendirip yorumlama yeteneği olarak açıklanmaktadır (Kurtz, 2006). Reinartz (1975) görsel algıyı tanımlarken, görsel algının sadece görme yeteneği olmadığını vurgulamıştır. Görsel bir uyarının yorumu, birey tarafından göz ile değil, beyin ile gerçekleştiğini ifade etmiştir (Orhon, 2003; Özat-Erdem, 2010).

Frostig (1961) görsel algı davranışının temelini beş alt alana ayırarak incelemiştir. Bu görsel algı alanları;

- Göz-motor koordinasyonu
- Şekil-zemin ayırımı
- Şekil sabitliği
- Mekanla konumun algılanması
- Mekan ilişkilerinin algılanması (Turan, 2006; Yantis, 2000).

Göz-motor koordinasyonu bireyin gördüğü durum ile vücudun hareketleri ile koordineli olarak çalışması olarak tanımlanmaktadır. Örneğin durumu veya olguyu gören birey bir eşyayı tuttuğu zaman, bireyin elleri ile gerçekleştirdiği tutma eylemi görme duyusuyla yöneltilmiştir. Her yapılan hareketin başarı ile uygulanmasında göz ve motor fonksiyonlarının kusursuz koordinasyonunu gerektirmektedir (Etker, 1977; Mangır ve Çağatay, 1990; Sağol, 1998).

Görsel algının ikinci alt alanı olan şekil-zemin ayırımı, karmaşık desenler içinde bulunan şekilleri bulma ile ilgidir. Birçok uyarının bulunduğu bir durumun içerisinde seçilen uyarıcıyı algılama, düşünme, odaklaşma ve dikkat etme, şekil-zemin ayırımı için oldukça önemlidir (Tuğrul ve diğerleri, 2001).

Şekil sabitliği bir nesnenin şekil, durum ve büyüklük özelliklerinin çeşitli durumlar kapsamında değişmeden algılanmasıdır. Bir nesnenin sabit olarak algılanmasına büyüklük, renk ve açıklık etmektedir (Coren, Ward ve Enns, 2004; Morgan, 1993; Reinartz ve Reinartz, 1975).

Mekanla konumun algılanması ise şekillerin parçalarını ve birbirine göre konumlarını algılamak ile ilgilidir. Bu alanda bireyin şeklin biçimini, yatay-dikey, yukarı-aşağı duruşu, sağ-sol konumlamasını göz önünde bulundurmalıdır. Bu yeteneğe sahip çocuklar hareket halinde olan şekil veya nesneyi ya da ters çevrilmiş bir şekli ayırt edebilme becerisini kazanmıştır (Whirtley ve Acar, 1998: 45).

Görsel algı son alt boyutu olan mekan ilişkilerinin algılanması, mekan ilişkileriyle mekanın algılanmasını içeren ayırt etme yeteneğidir. Mekanda bulunan en az iki nesnenin birbiriyle olan ilişkisini ve gözlemleyen bireyle ilişkili durumlarının algılanması yeteneğiyle ilgili olan bir yetenek olarak tanımlanabilir (Cook and Cook, 2005; Demirci, 2010).

Algı gelişiminin temelini olgunlaşma ve öğrenme oluşturmaktadır. Bu aşamada okul öncesinde sunulan eğitim programları, çocuğun görsel algı davranışlarının oluşturulmasında ve yeteneklerinin geliştirilmesinde önemli bir süreçtir. Bu nedenle araştırmamızın amacı çocuklara sunulan montesorri ve mandala eğitim programlarının çocukların görsel algı davranışlarına etkisinin olup olmadığını belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda problem cümlesi şu şekilde oluşturulmuştur:

Okul öncesi dönem çocuklarına sunulan montesorri ve mandala eğitiminin çocukların görsel algı davranışlarına etkisi var mıdır?

Bu ana problem cümlesi çerçevesinde oluşturulan alt problemler ise şu şekildedir:

1. Montesorri eğitimi çocukların görsel algı davranış alt boyutlarını etkilemekte midir?
2. Mandala eğitimi çocukların görsel algı davranış alt boyutlarını etkilemekte midir?
3. Çocukların görsel algı davranışlarında montesorri ile mandala eğitimi arasında farklar oluşturmakta mıdır?

2.YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırma modeline, örnekleme, verilerin toplanması ve veri toplama araçlarına ve veri analizine yer verilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Okul öncesi dönem çocuklarına sunulan montesorri ve mandala eğitiminin çocukların görsel algı davranışlarına etkisinin olup olmadığını saptamak amacıyla yapılan bu araştırmada kontrol grupsuz ön test-son test deneysel desen kullanılmıştır.

2.2. Örneklem

Çalışmanın örneklemi 2010-2011 eğitim-öğretim yılı içerisinde Konya ili Selçuklu ilçesinde bulunan Selçuk Üniversitesi İhsan Doğramacı Uygulama Anaokulunda eğitim-öğretim görmekte olan 5-6 yaş çocuklarından oluşturulmuştur. Araştırma kapsamına alınan örneklem grubunun demografik bilgileri tablo 1 ve tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 1. Çocuklara yönelik demografik bilgiler ve yüzdeleri

	Montesorri Eğitimi		Mandala Eğitimi	
	n	%	n	%
Erkek	11	57,9	12	70,6
Kız	8	42,1	5	29,4
Toplam	19	100	17	100

Tablo 1’de de görüldüğü gibi çalışmamıza toplam 36 çocuk katılmıştır. Bu çocukların 19’u montesorri eğitimi, 17’si ise mandala eğitimi almaktadır.

Tablo 2. Çocukların Yaş Değişkeni

	Montesorri Eğitimi		Mandala Eğitimi	
	n	%	n	%
5 yaş	13	68,4	12	70,6
6 yaş	6	31,6	5	29,4
Toplam	19	100	17	100

Tablo 2’de de görüldüğü gibi araştırmanın örneklemini oluşturan çocukların 25’i (%70,6) beş yaşındayken, 11’i (%29,4) ise altı yaşındadır.

2.3. Veri Toplanması

Araştırmanın verilerini toplamada; Frostig Görsel Algı Testi , Mandala ve Montessori materyallerinden (geometrik çekmeceler, geometrik komidinin kart takımları) yararlanılmıştır.

2.3.1. Frostig Görsel Algı Testi:

Dr. Marianne Frostig tarafından 1963 yılında geliştirilmiş, özellikle özel öğrenme güçlüğü olan çocukların görsel algılamalarını saptamaya yönelik bir performans testidir (Farnham-Diggory, 1992).

2.3.2. Mandala Materyalleri:

Mandala hemen hemen daire veya merkez anlamına gelir. Belirgin bir şekilde duran merkez noktası etrafına şekiller ve desenler yerleştirilmiştir. Mandala kalın uçlu kuru boyalar ya da ince uçlu pastel boyalarla uygulanan bir çalışmadır. Yuvarlak içine yerleştirilmiş desenlerden faydalanılarak çocukların dikkat sürelerini artırmayı amaçlayan bir etkinlik olarak Almanya’da okul öncesi ve ilköğretim kurumlarında sıkça uygulanmaktadır. Çocukların hayallerini bir noktada toplayarak yaptığı mandala çalışmaları, klasik müzik eşliğinde uygulanmaktadır (Zairi,2000). Öğretmenin verdiği yönergeye uygun olarak çocuğun bu boyamayı gerçekleştirmesi son derece önemlidir. Çocukların belli bir düzeni takip etmeleri gerekmektedir. Örneğin; içten dışa ve dıştan içe doğru boyama gibi.

Mandala belirgin bir şekilde duran merkez noktası etrafına şekiller ve desenler yerleştirilerek hazırlanmış geometrik şekillerden oluşan ve basitten zora doğru sıralanmış on çalışma kağıdından oluşmaktadır. Çalışmada öğretmen öğrenciye her bir oturumda bir uygulama verilmiş ve “ önündeki şekillere dikkatlice bak ve üçgen olanları sırayla en dıştan içe doğru boya” yönergesini vermiştir. Boyama bittikten sonra çalışma hakkında çocukla, “Kaç tane üçgen var?, Hangileri büyük?, Boyanmamış başka üçgen var mı?” gibi sorular sorularak biraz sohbet edilmiştir. Çalışma her bir geometrik için tekrarlanmış toplam on oturum yapılmıştır. Uygulamalar çocuklarla grup olarak çalışılarak yapılmıştır. Ortalama uygulama süreci her bir oturum için 15dk. dır.

2.3.3. Montessori materyalleri:

A. Geometrik Çekmeceler

Materyal: 7 katlı çekmecedan oluşan komodin

1. Çekmece; Altı bölmeli bir kafesten oluşan tanıtım tablasıdır.
2. Çekmece; dörtgenler(kare ve dikdörtgen)
3. Çekmece; Muhtelif büyüklükte çapları farklı daireler
4. Çekmece; Muhtelif büyüklükte ve çeşitte üçgenler
5. Çekmece; Çokgenler, beşgen, altıgen, sekizgen
6. Çekmece; Çiçek, yumurta, elips, yonca, köşeleri yuvarlatılmış üçgen
7. Çekmece; yamuk ve paralel kenarlar

B. Geometrik Komodinin Kart Takımları

Materyal:

- Her şekle ait üç farklı karttan, toplam 135 kart ve 45 farklı şekilden oluşur. Kartlardaki şekiller. “Tam dolu, Kalın çizgi ile belirlenmiş, İnce çizgi ile çerçevelenmiş biçimde” aşamalı olarak hazırlanmıştır ve bu aşamalarda uygulanır.

Uygulama : Uygulama süreci iki aşamadan oluşmaktadır. Bunlar Montessori geometrik çekmecelerinin uygulanması ve mandala çalışmasının uygulanması.

Montessori Materyalleri: Eğitimci öğrenciye” Seninle kart takımlarıyla çalışmak istiyorum” der ve halı dolabından öğrenci halıyı alır daha önce öğrendiği şekilde serer.

- Eğitimci ilk önce kartların sunuş sırasını dikkate alarak tam dolu olan kart grubundan farklı şekiller alır ve halının üzerine yerleştirir.
- Daha sonra öğrenciye bir kart verir ve komodinde bulunan çekmecedan şeklin aynısını getirmesini ister.
- Öğrenci çekmecelerdeki şekiller arasından elindeki şeklin aynısını bulur ve getirir. Kartı yerine koyar ve elindeki şekille eşleştirir.
- Aynı çalışma diğer kart gruplarıyla da uygulanır.
- Bir sonraki aşamada eğitimci kartı öğrenciye gösterir ve çocuğun eline vermeden şekli bulmasını ister.
- Kartla sırasına uygun biçimde bölümüne konup, eğitimci ve öğrenciyle yerine yerleştirilir. Uygulamalar her bir çocuk ile tek tek çalışılarak yapılmıştır. Ortalama uygulama süreci her bir oturum için 15-20 dk. arasındadır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın sonucunda elde edilen verilerden eğitimin etkinliğini belirlemede farkların farkı t testi ve yapılan uygulamaların çocukların görsel algılayma davranışına etkisini belirlemek amacı ile wilcoxon işaretli sıralar testi kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde yapılan istatistiksel testlerden elde edilen veriler analiz edilerek alt problemler doğrultusunda genel bulgulara yer verilmiştir.

3.1. Montesorri Eğitiminin Çocukların Görsel Algılama Davranışına Etkisi

Montesorri eğitiminin çocukların görsel algılama davranışına etkisini belirlemek amacı ile wilcoxon işaretli sıralar testi uygulanmıştır. Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Deney öncesi ve sonrası montesorri eğitimi almış çocukların görsel algılama davranışına etkisi

Alt Boyutlar	Son Test-Ön Test	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Göz Motor Koordinasyonu	Negatif Sıra	4	5,63	22,50	-1,628	,104
	Pozitif Sıra	9	7,61	68,50		
	Eşit	6	-			
Şekil Zemin Ayırımı	Negatif Sıra	2	9,00	18,00	-2,595	,009*
	Pozitif Sıra	14	8,43	118,00		
	Eşit	3	-			
Şekil Sabitliği	Negatif Sıra	5	8,90	44,50	-1,802	,072
	Pozitif Sıra	13	9,73	126,50		
	Eşit	1				
Mekan ile Zemin Algılaması	Negatif Sıra	2	3,50	7,00	-3,045	,002*
	Pozitif Sıra	13	8,69	113,00		
	Eşit	4				
Mekan İlişkilerinin Algılanması	Negatif Sıra	7	6,86	48,00	-,700	,484
	Pozitif Sıra	8	9,00	72,00		
	Eşit	4				
Genel Görsel Algılama Davranışı	Negatif Sıra	3	3,33	10,00	-3,156	,002*
	Pozitif Sıra	14	10,21	143,00		
	Eşit	2				

* p<,05

Çocuklara sunulan montesorri eğitiminin, çocukların görsel algılama davranışına etkisinin olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçlarına göre, montesorri eğitimi alan çocukların, şekil zemin ayırımı ve mekan ile zemin algılaması alt boyutları ile anlamlı farklılaştığı bulunmuştur. Fakat montesorri eğitiminin görsel algılama davranışın alt boyutu olan göz-motor koordinasyonu, şekil sabitliği ve mekan ilişkilerinin algılanması ile anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Montesorri eğitimi alan çocukların toplam görsel algılama davranış puanları

karşılaştırıldığında anlamlılık (p) değerinin .05'ten küçük olduğu görülmüş olup anlamlı farklılaşma görülmektedir.

3.2. Mandala Eğitiminin Çocukların Görsel Algılama Davranışına Etkisi

Mandala eğitiminin çocukların görsel algılama davranışına etkisini belirlemek amacı ile wilcoxon işaretli sıralar testi uygulanmıştır. Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Deney öncesi ve sonrası mandala eğitimi almış çocukların görsel algılama davranışına etkisi

Alt Boyutlar	Son Test-Ön Test	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	p
Göz Motor Koordinasyonu	Negatif Sıra	4	9,25	37,00	-1,883	,060
	Pozitif Sıra	13	8,92	116,00		
	Eşit	0				
Şekil Zemin Ayırımı	Negatif Sıra	1	3,00	3,00	-3,376	,001*
	Pozitif Sıra	15	8,87	133,00		
	Eşit	1				
Şekil Sabitliği	Negatif Sıra	3	7,67	23,00	-1,873	,061
	Pozitif Sıra	11	7,45	82,00		
	Eşit	3				
Mekan ile Zemin Algılaması	Negatif Sıra	4	4,50	18,00	-,551	,582
	Pozitif Sıra	5	5,40	27,00		
	Eşit	8				
Mekan İlişkilerinin Algılanması	Negatif Sıra	3	5,17	15,50	-2,179	,029*
	Pozitif Sıra	10	7,55	75,50		
	Eşit	4				
Genel Görsel Algılama Davranışı	Negatif Sıra	1	10,50	10,50	-3,127	,002*
	Pozitif Sıra	16	8,91	142,50		
	Eşit	0				

* p<,05

Çocuklara verilen mandala eğitiminin çocukların görsel algılama davranışına etkisinin olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçlarına göre, mandala eğitimi alan çocukların, şekil-zemin ayırımı ve mekan ilişkilerinin algılanması alt boyutları ile anlamlı farklılaştığı saptanmıştır. Fakat mandala eğitiminin görsel algılama davranışın alt boyutları olan göz-motor koordinasyonu, şekil sabitliği ve mekan ile zemin algılaması ile anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Mandala eğitimi alan çocukların toplam görsel algılama davranış puanları karşılaştırıldığında anlamlılık (p) değerinin .05'ten küçük olduğu sonucuna ulaşılmış olup anlamlı bir farklılaşmanın olduğu görülmektedir.

3.3. Çocukların Görsel Algılama Davranışına Etkisinde Montesorri ve Mandala Eğitiminin Karşılaştırılması

Çocukların görsel algılama davranışına etkisinde montesorri ve mandala eğitiminin karşılaştırılması için farkların farkı önem testi yapılmıştır. Farkların farkı t testi sonuçları tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Montesorri ve Mandala Eğitim Grubundaki Çocukların Görsel Algılama Davranış Öntest ve Sontest Puanlarının Farklar Ortalamasının Karşılaştırılmasına İlişkin t-testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Grup	n	Ortlamaların Farkı	ss	T	p
Göz Motor Koordinasyonu	Montesorri Eğitimi	19	,894	2,258	-,710	,483
	Mandala Eğitimi	17	1,529	3,084		
Şekil Zemin Ayırımı	Montesorri Eğitimi	19	2,263	3,141	-,484	,631
	Mandala Eğitimi	17	2,705	2,201		
Şekil Sabitliği	Montesorri Eğitimi	19	,947	2,798	-,327	,745
	Mandala Eğitimi	17	1,235	2,437		
Mekan ile Zemin Algılaması	Montesorri Eğitimi	19	1,368	1,498	2,625	,013*
	Mandala Eğitimi	17	,176	1,185		
Mekan İlişkilerinin Algılanması	Montesorri Eğitimi	19	,368	1,770	-1,090	,283
	Mandala Eğitimi	17	1,000	1,695		
Genel Görsel Algılama Davranışı	Montesorri Eğitimi	19	5,105	5,353	-,777	,442
	Mandala Eğitimi	17	6,705	6,971		

* p< .05

Tablo 5 incelendiğinde montesorri ve mandala eğitiminin karşılaştırılmasında genel görsel algılama davranışı puanlarına göre anlamlı şekilde farklılaşmamaktadır. Fakat görsel algılama davranışı alt boyutu olan mekan ile zemin algılanmasında montesorri eğitiminin mandala eğitimine göre daha etkin bir eğitim programı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4. SONUÇ ve TARTIŞMA

Okul öncesi dönem çocuklarına sunulan Montessori ve Mandala eğitim programlarının çocukların görsel algı davranışlarına etkisinin olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bu çalışma bulguları doğrultusunda Montessori eğitiminin ve Mandala eğitiminin her ikisi de okul öncesi dönem çocuklarının görsel algı davranışlarında etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Montessori eğitim programı, okul öncesi dönem çocuklarında görsel algılama davranışlardan şekil-zaman ayrımı ve mekan ilişkilerinin algılanması alt boyutlarında etkili olduğu sonucuna ulaşıırken genel görsel algı davranışı açısından değerlendirildiğinde ise yine anlamlı bir farklılaşmanın olduğu tespit edilmiştir. Alanyazın incelendiğinde, Montessori eğitim programı kapsamında kullanılan özel Montessori malzemeleri, çocuklardaki çeşitli duyuşsal ayırma yeteneklerin geliştirilmesine destek rolü oynamaktadır. Bu nedenle çocuklara uygulanan montessori eğitim programı hem kullanılan özel materyaller sayesinde hem de çocuğun bu materyalleri birinci elden hatalar yaparak ve bu hataları gözlemleyip ve fark edip çözümü bulması açısından çocuklardaki görsel algının da gelişmesine yardımcı olmaktadır (Oktaç, 1987). Erben ve Doğru'nun (2005) yapmış oldukları bir araştırma sonucuna göre Montessori materyallerinin programlı bir şekilde kullanımı sonucunda çocukların alıcı dil gelişiminden görsel algı düzeylerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Kayılı ve arkadaşlarının (2009) yapmış oldukları bir araştırma ile Montessori eğitiminin çocukların alıcı dil gelişimine etkisinin olup olmadığı araştırılmış ve çalışma sonucunda Montessori yönteminin okul öncesi dönem çocuklarının alıcı dil gelişimine etkisinin olduğu sonucuna varılmıştır. Hem alanyazın hem de yapılan çalışmaların bulguları araştırma bulgularıyla paralellik göstermektedir. Mandala eğitimi sonrasında ise çocukların görsel algı davranışlarında Montessori eğitimi gibi etkili sonuçlar verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Mandala eğitiminin ise görsel algı davranışlarından göz-motor koordinasyonu, şekil sabitliği ve mekan-zemin algılamasını olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Mandala eğitiminde de toplam görsel algılama davranış puanları değerlendirildiğinde genel görsel algı davranışına mandala eğitiminin etkili bir sonuç verdiği sonucu ortaya çıkmıştır. Alan yazın incelendiğinde Mandala eğitimi çocukların konsantrasyonunu artırarak vücudun, ruhun ve zekanın kaynaşması sağlanmaktadır. Bu şekilde okul öncesi çocuğu kendi yaratıcılığını keşfederek dikkat toplama becerisiyle birlikte görsel algı davranışlarını geliştirebilmektedir (Fairfield, 2011).

Çocukların görsel algı davranışlarındaki değişiklikleri ölçmek amaçlı sadece iki farklı eğitim kullanılmıştır. Montessori ve Mandala eğitim programı kapsamında görsel algı davranış gelişimi açısından hangisinin daha etkin olduğu da bu çalışmada araştırılmış olup Montessori eğitiminin Mandala eğitime göre okul öncesi dönem çocuklarının görsel algı davranışlarından sadece mekan ile zemin algılanması alt boyutunda daha etkili bir metot olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5. ÖNERİLER

Okul öncesi çocuğunun ileriki yaşamında tüm gelişim aşamalarında gelişmiş başarılı bir birey olabilmesi için görsel algı davranışlarının gelişmiş olması oldukça önemlidir. Bu kritik noktada çocukların görsel algı davranışlarının istenen doğrultuda geliştirmek amaçlı uygun öğretim ve öğrenme ortamlarının hazırlanması gerekmektedir. Bu bağlamda farklı yaklaşımlardan yararlanılabilir. Çalışmanın doğrultusunda Montessori yöntemi ve Mandala

yöntemi okul öncesi dönem çocuklarının görsel algı davranışlarının geliştirilmesinde tercih edilebilir.

Ayrıca eğitimcilere okul öncesindeki farklı yaklaşımlar hakkında seminerler verilerek eğitimcilerin farklı eğitim-öğretim yaklaşımlarının farkında olmasını ve uygulama aşamasında da bu farklı yaklaşımlardan yararlanabileceği teşvik edilmelidir.

KAYNAKÇA

- Cook, J. L. ve Cook, G. (2005). *Child Development: Principles and Perspectives*. Boston: Boston, Mass: Pearson.
- Coren, S., Ward, M. L. ve Enns T. J. (2004). *Sensation and Perception*. (6 th Edition). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons. Inc.
- Fairfield, R. (2011). *Early Childhood Educators Teaching and Learning in Professional Learning Communities: A New Approach to Professional Development for Preschool Teachers in a Southern California School District*. Doctoral Study. Walden University, Minneapolis, United States.
- Farnham-Diggory, S. (1992). *The Developing Child: The Learning Disabled Child*. USA: Harvard University Press.
- Demirci, A. (2010). *Görsel Algı Eğitiminin Beş-Altı Yaş Çocuklarının Görsel Algı Gelişimlerine Etkisi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara.
- Erben, S. (2005). *Montessori Materyallerinin Zihin Engelli ve İşitme Engelli Çocukların Alıcı Dil Gelişiminden Görsel Algı Düzeylerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Etker, G. (1977). *Beş-Altı Yaş Okul Öncesi Çocuklarda Visio-Motor Eğitimin Visio-Motor Gelişimine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü, Ankara.
- Kayılı, G., Koçyiğit, S. ve Erbay, F. (2009) *Montessori Yönteminin Beş-Altı Yaş Çocuklarının Alıcı Dil Gelişimine Etkisinin İncelenmesi*. Türkiyat Araştırmaları Dergisi (26).
- Kurtz, L. A. (2006). *Visual Perception Problems in Children with AD/HD, Autism and Other Learning Disabilities: A Guide for Parents and Professionals*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Mangır, M., Çağatay, N., Aral, N. (1990). *Anaokuluna ve Anasınıfına Devam Eden 5-6 Yaş Grubu Çocukların Görsel Algılama ve Zeka İlişkisinin İncelenmesi*. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları: 1171, Bilimsel Araştırma ve İncelemeler: 643, Ankara.
- Morgan, T. C. (1998). *Psikolojiye Giriş*. Karakaş, S., (Editör). (Çev. H. Arıcı, O. Aydın, R. Bayraktar, O. İmamoğlu, S. Karakaş, I. Savaşır, S. Topçu, P. Uçman, S. Hovardaoğlu, D. Şahin, B. Tegin, R. Eski, A. Gülerce, G. Acar, R. Çoştur, İ. Dinç, G. Uraz) Ankara: Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü Yayınları, 1.
- Oktay, A. (1987). *Okul Öncesi Eğitimde Çağdaş Bir Yaklaşım: Montessori Yöntemi*. Ya-Pa 5. Okul Öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri. Ya-Pa Yayınları, s.62-69, Antalya.
- Orhon, İ. B. (2003). Görsel Algı ve Temel Sanat Eğitimi. *Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Dergisi*, 5, 135-156.

- Özat-Erdem, N. (2010). *Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Çocuklarda Frostig Görsel Algı Eğitim Programının Etkisi*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu.
- Reinartz, A., Reinartz, E. (1975). *Wahrnehmung Gstraining* (Won Frostig, M., David Horne, B.A. und Ann-Marie Miler, M.A.) Dortmund: An Weisung self.
- Sağol, U. (1998). *Down Sendromlu Çocukların Görsel Algı Gelişimine Frostig Görsel Algı Programının Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Tuğrul, B., Aral, N., Erkan, S. ve Etikan, İ. (2001). *Altı Yaşındaki Çocukların Görsel Algılama Düzeylerine Frostig Gelişimsel Görsel Algı Eğitim Programının Etkisinin İncelenmesi*. Kafkas Üniversitesi Dergisi, Sayı:8, s:67-84.
- Turan, D. E. (2006). *Alt Sosyo-Ekonomik Düzeyde Anasınıfına Devam Eden ve Etmeyen 60-71 Ay Çocuklarında Görsel Algılama Davranışının İncelenmesi (Konya İli Örneği)*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Yantis, S. (2000). *Visual Perception: Key Readings: Essential Readings (Key Readings in Cognition)*. Philadelphia: Psychology Press.
- Whirter, M. J., Acar, V. N. (1998). *Çocukla İletişim*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 3120.

EXTENDED ABSTRACT

Visual perception concept is identified as an ability of visual stimulus recognition, differentiation, grouping and interpretation, associating them with previous experiences. (Kurtz, 2006).

Frostig (1961), visual perception behaviours are separated into 5 sub-factors. These sub-factors are;

1. Eye-motor coordination
2. Figure ground perception
3. Constancy of shape
4. Position in space
5. Spatial relations (Turan, 2006; Yantis, 2000).

Numerous factors influence children's visual perception behaviours. One of the factors is educational program imposed to a child. In this research whether two different educational systems imposed to a child influence the lower dimensions of children's visual behaviours' becomes apparent.

The problem of research in direction of this purpose must be consituted as: does Montessorri and Mandala education that are offered to children's preschool period influence the children's visual perception behaviour?

Inside the frame of this main problem answers to these following six problems have been enquired.

1. Does Montessorri education influence the lower dimensions of childrens's visual perception behaviour?
2. Does Mandala education influence the lower dimensions of childrens's visual perception behaviour?
3. Are there any differences created between Montessorri and Mandala education in the children's visual perception behaviours?

In this research, conducted with the objective of ascertaining whether Montessorri and Mandala education offered to preschool children have an influence on children's visual behaviours, controlled non-group pretest-posttest experimental pattern has been used.

In direction of this pattern, within the academic year of 2010-2011, among the 5-6 year old children, which were educating in the Selçuk University İhsan Doğramacı Practice Primary School, total amount of 36 children has been studied on. Montessorri education was applied to 19, and Mandala education to 17 of the children. From data acquired in the end of the research, in the determination of educational influence, in order to identify differences' difference t test, and the influence of conducted practices to children's visual perception behaviour, wilcoxon signed rank test has been used.

Findings of this research, conducted with the objective of ascertaining whether Montessorri and Mandala education programs offered to preschool children have an influence on children's visual behaviours, have reached conclusion that both Montessorri and Mandala education have influence over visual perception behaviours of preschool children.

Conclusion that Montessorri education program has influence in low dimensions of figure ground perception and spatial relations of the visual perception behaviours in preschool children has been reached, however, upon evaluation from the point of general visual perception behaviour again, a significant differentiation has been detected. As for Mandala education, it has been seen that among visual perception behaviours it affects the eye-motor coordination, constancy of shape and perception of space and ground in a positive way. Upon evaluation of total visual perception behaviour points, Mandala education effective result on general visual perception behaviour appeared. In addition, in comparison with Mandala education, Montessorri education has shown as a more effective method only in low dimension of perception of space and ground among the preschool children's visual perception behaviour.

Following the research, following suggestions can be obtainable:

It can be benefited from different approaches having a purpose of improving children's visual perception behaviour.

By giving seminars to educators about different preschool approaches to ensure them to be aware of different educational approaches and during implementation phase, must be encouraged to benefit from them.